

6.3. SERVEIS PENITENCIARIS

1. INTRODUCCIÓ

La Generalitat de Catalunya és l'Administració competent en l'execució de la legislació penal i penitenciària des de l'any 1984, en compliment del que disposa l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Això significa que en el territori del Principat és la responsable de fer complir la detenció preventiva i la pena de privació de llibertat d'acord amb la legislació establerta per tot l'àmbit estatal. Fins ara ha estat l'única Administració autonòmica espanyola que ha assumit la gestió penitenciària.

Dels serveis penitenciaris de Catalunya en formen part onze centres, nou de règim tancat i dos d'oberts. Hi ha també algunes residències anomenades unitats dependents per a internes amb fills i que es troben en estat avançat de compliment de la condemna, principalment en tercer grau o règim obert. Es disposa a més de dos centres hospitalaris per malalts físics o psíquics.

El Síndic, acompanyat pel coordinador de seguretat pública i presons i altres membres del seu equip, ha efectuat durant aquest últim trimestre de 2004 una visita a cadascun dels centres penitenciaris de Catalunya, a iniciativa pròpia i en forma d'actuació d'ofici. Els centres on s'ha acudit són: centre penitenciari d'homes de Barcelona, (vegeu actuació d'ofici número 2667/04), centre penitenciari de dones de Barcelona (vegeu actuació d'ofici número 2662/04), centre penitenciari de joves de Barcelona (vegeu actuació d'ofici número 2666/04), centre penitenciari de Quatre Camins (vegeu actuació d'ofici número 2660/04), centre penitenciari de Brians i Hospital Psiquiàtric de Brians (vegeu actuació d'ofici número 2665/04), centre penitenciari de Ponent (vegeu actuació d'ofici número 2668/04), centre penitenciari de Tarragona (vegeu actuació d'ofici número 2669/04), centre penitenciari de Girona (vegeu actuació d'ofici número 2661/04), centre penitenciari de Figueres (vegeu actuació d'ofici número 2661/04) i la Unitat

Hospitalària de Terrassa (vegeu actuació d'ofici número 2664/04).

A tots els centres s'ha intercanviat impressions amb funcionaris, treballadors, interns i amb la direcció del centre. Una de les primeres conclusions que s'extreuen de les visites és la necessitat d'apropar-se a totes aquestes persones a través de vies diverses, no només les visites, sinó també amb instruments com obrir una bústia de queixes a les presons, potenciar l'ús del correu electrònic, entre altres. Com a resultat de totes les visites fetes al llarg de l'any 2005 elaborarem un informe específic.

2. MASSIFICACIÓ A LES PRESONS

La massificació de totes les presons catalanes, que dificulta enormement les possibilitats de tractament i de reinserció social dels interns, és un dels punts que destaquem amb força atenció, a l'igual que la insuficiència de treball formatiu, el qual considerem com un element clau pel que fa a la reinserció social, molt vinculada a la preparació per a la llibertat i la readuació.

Els últims anys el nombre de reclusos ha augmentat ininterrompudament, tant a Catalunya com en el conjunt de l'Estat espanyol, en una tendència que s'ha agreujat els dos darrers anys. L'1 de gener de 1986 hi havia a Catalunya 3.839 persones privades de llibertat; a la mateixa data del 1996, eren 6.344.

L'Administració catalana ha fet un esforç important per mantenir amb bones condicions els centres existents, mitjançant obres de remodelació, manteniment i reforma que, si bé és cert que han servit per millorar la qualitat de vida que s'hi desenvolupa, no són suficients per solucionar a les situacions que es generen actualment, principalment degudes a aquesta superpoblació. Altrament hi ha una gran possibilitat de no reeixir en la gestió penitenciària i de no poder acomplir l'objectiu constitucional de les penes de presó.

Però és molt difícil resoldre-la, perquè no hi ha una solució immediata que es pugui aplicar. Tanmateix, convindria que es prenguessin solucions d'emergència per donar resposta urgent en el moment present.

A més, la ciutadania hauria de ser conscient del fet que les persones privades de llibertat s'han generat i han emergit de la mateixa societat, i que algun dia s'hi hauran de reintegrar. D'acord amb l'article 25.2 de la Constitució Espanyola, la privació de llibertat hauria hagut de ser-los útil per a retornar a la vida de ciutadans amb garanties que podran conviure amb més integració social.

És molt important que la societat s'impliqui en la solució de les situacions vitals de tots els homes i dones condemnats a penes de presó. És així, doncs, com la política penitenciària podrà assolir els seus objectius.

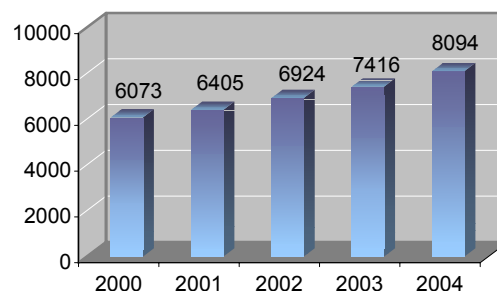
La implicació d'aquesta societat haurà de concretar-se a través dels col·lectius, els quals caldrà que hi aportin el seu compromís, tan pel que fa a l'àmbit polític com al social i especialment el sindical.

El moment present és d'una gran transcendència per afrontar la gestió de les nostres presons. Però no es pot errar, ja que es corre el risc de quedar immersos en una crisi d'abast i conseqüències difícils de reconduir. És per això mateix que cal alertar els agents penitenciaris més directament implicats, però molt especialment la societat en general.

Analitzarem algunes de les causes que, a criteri nostre, són causa directa de la massificació que es pateix a les presons catalanes, i proposarem algunes recomanacions per ajudar a millorar la situació present, suggerint la implicació del major nombre de institucions i col·lectius.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ PENITENCIÀRIA EN EL PERÍODE 2000-2004

Any	Nombre de reclusos	Increment
2000	6073	-
2001	6405	5,47%
2002	6924	8,1%
2003	7416	7,1%
2004	8094	9,14%

XIFRES DE DENSITAT DEL 2004

Total d'interns per places	1,18
Densitat	118%

Situació actual i conseqüències

Una anàlisi dels centres penitenciaris que hi ha a Catalunya ens permetrà veure la situació i el resultat del funcionament dels nous centres, per tal d'enfocar les futures construccions segons criteris que afavoreixin el tractament penitenciar.

El centre penitenciar d'Homes de Barcelona, que recentment ha complert cent anys d'ençà de la seva construcció, fou construït d'acord amb el concepte penitenciar basat en l'aïllament dels reclusos, el qual no és adequat per treballar amb els criteris moderns, que consideren una bona eina la vida en comunitat. Succeeix el mateix amb els centres de Figueres, Girona i Tarragona, tots ells amb una ocupació per damunt de les seves possibilitats. Això sí, remodelats tots ells, però sense gaires possibilitats.

El centre penitenciar de Joves, important des del punt de vista de convivència entre joves i més afavoridor per les activitats de tractament adreçades a aquest col·lectiu, també es troba massa ple i està mancat de

les instal·lacions específiques des de les vessants formativa, ocupacional i esportiva.

Pel que fa als tres grans centres de compliment de Catalunya, Ponent, Quatre Camins i Brians, també es troben en una situació de saturació impròpia. De tots ells, el de Quatre Camins és el que ofereix majors possibilitats per el tractament de la població privada de llibertat. El centre penitenciari de Brians, inaugurat l'any 1991 en la seva part principal, presenta un model arquitectònic poc recomanable, si no s'organitza internament amb mòduls autònoms, tal com s'havia previst inicialment.

El centre penitenciari de Ponent ofereix moltes possibilitats tot i que necessita algunes reformes importants. Recordem la necessitat d'ampliar o construir una nova infermeria i cercar nous espais per a tallers productius i la recuperació del pavelló poliesportiu.

Sense pretendre ésser exhaustius volem posar en relleu alguns factors que han intervingut en la massificació actual del sistema penitenciari català.

L'entrada en vigor del Codi penal de l'any 1995 volia comportar una major adequació de les penes privatives de llibertat a les noves tipologies delictives, així com també una revisió de les penes existents per als delictes tipificats en anteriors codis i en les successives reformes. Tot i valorar l'esforç que va comportar la introducció de mesures penals alternatives a la pena de presó, la realitat és que se n'ha fet una utilització insuficient. Aquest Codi però, va comportar la supressió de la redempció de penes pel treball, i va introduir, com a conseqüència, molta desmotivació en la població interna. Convenia una adequació dels períodes de redempció però de cap manera eliminar-la. La participació en les activitats de rehabilitació minva molt si no s'estimula mitjançant la reducció de les condemnes.

Per tant, l'eliminació de la redempció de les penes pel treball és un dels factors principals en el moment

d'explicar aquest augment, la qual provoca allargar la permanència en la institució penitenciària.

Els retocs que s'han introduït en el mateix codi i la normativa en general han significat un major nombre de restriccions; així, la dificultat generada arran d'aquestes modificacions per acumular condemnes és un altre dels factors que contribueixen a la massificació. Aquestes restriccions excessives per refondre les penes incideixen directament en la possibilitat d'obtenir permisos penitenciaris, ja que augmenten de forma considerable les dates a partir de les quals es poden començar a sol·licitar.

Pel que fa a la nova regulació de la llibertat condicional, que permetria el seu avançament dues tercers parts de la condemna, només resta ara amb caràcter excepcional.

L'augment de l'eficàcia dels cossos i forces de seguretat i de la Policia de la Generalitat Mossos d'Esquadra ha significat una lluita més efectiva contra els delictes. Aquest factor incideix també directament en l'augment del nombre de persones privades de llibertat.

La correlació que s'estableix entre els col·lectius afectats per situacions de pobresa extrema i les probabilitats de delinquir és molt alta. A Catalunya existeix una presència significativa del que anomenem quart món, el qual resta exposat a múltiples condicions de risc i marginalitat. Aquest col·lectiu té més probabilitats de poder protagonitzar un delicte que d'altres; en la mesura que aquestes situacions extremes augmenten i se'n generen de noves, també pot augmentar fàcilment el nombre de delictes, fet que porta a un major nombre de detencions i a la conseqüent sobre població de les presons.

Per acabar, el fet que s'apliquin en pocs casos les penes alternatives no privatives de llibertat previstes en el mateix Codi també incideix directament en el fet que comentem. Convindria una utilització molt més constant d'aquestes mesures penals alternatives per

frenar el creixement desmesurat de tota la població penitenciària.

La massificació té com a conseqüència inevitable el deteriorament de la convivència i de les condicions de vida de les persones que la pateixen, amb la qual cosa es limita o s'impedeix la seva possible reinserció social, i s'agreuja la tensió interna.

La reducció de l'espai, la disminució dels recursos, la qualitat dels serveis, la insuficiència de personal tècnic per als programes de tractament i per al treball productiu, són algunes de les conseqüències més directes que produeix. L'eliminació d'aquestes conseqüències s'assoliria amb més espai i recursos, tan materials com humans.

La situació actual haurà de comportar l'arbitratge de solucions provisionals, mentre no s'arribin a construir els centres nous que figuren al pla de centres penitenciaris de Catalunya.

Solucions i propostes de futur

El Departament de Justícia, hauria de difondre, encara més, el Pla Director d'Equipaments Penitenciaris, per tal de donar-ho a conèixer, a la ciutadania en general. Probablement aquesta actuació milloraria el grau d'acceptació d'aquests equipaments tan necessaris.

La creació de nous centres penitenciaris és una necessitat que es fa imminent. Aquests nous equipaments han de ser concebuts amb els criteris de gestió efectiva i eficaç, sota una racionalitat econòmica, i sense perdre l'horitzó de la seva finalitat d'existència, que no és altra que oferir un tractament específic a cada persona privada de llibertat, d'acord amb les seves característiques, per tal de dotar-lo de les eines i mecanismes necessaris per al seu retorn a la societat. Amb aquesta perspectiva, aquests nous centres no només han de disposar d'unes característiques arquitectòniques específiques, sinó que també han d'articular un equip de professionals per facilitar aquesta rehabilitació als reclusos.

És per això que convé molt que el projecte arquitectònic tingui molt presents els requeriments que pugui manifestar tot el personal que treballa a l'interior d'una presó, molt especialment el personal de tractament. Aquest és un col·lectiu que hauria de ser valorat per la seva implicació personal i professional. És del tot necessari que aquest col·lectiu participi en els programes d'intervenció existents i en la implicació dels que es puguin anar vertebrant. Tots els agents penitenciaris han de sentir-se involucrats quotidianament en el projecte rehabilitador, sense abandonar aquelles feines de control i seguretat per mitjà de les quals també s'ha d'incidir en la rehabilitació.

La lògica arquitectònica que han de seguir aquests nous centres ha de preveure el disseny d'elements i espais necessaris, correctament dimensionats per al seu ús. Àrees d'esport, d'esbarjo, de passeig, de formació i ocupacionals, així com també les destinades al repòs, la higiene, han de ser concebudes amb la finalitat de permetre el màxim desenvolupament de les persones i garantir el respecte dels drets humans.

Els mòduls de vida ordinària han de configurar unitats de convivència que afavoreixin la relació entre els interns i els professionals que els atendran. Volem assenyalar la importància que té la intervenció d'aquests professionals a l'interior dels mòduls, entesos com a unitats bàsiques de vida en comú que han de permetre realitzar un treball ben orientat i de col·laboració entre el personal de règim i de tractament. És per aquesta raó que el disseny arquitectònic ha de facilitar el projecte de treball que s'hagi d'executar.

La seguretat exterior ha d'ésser moderna i efectiva, per tal d'evitar l'alarma social que generen les fugues des de l'interior dels centres. Cal que els agents penitenciaris, molt especialment el personal de règim i tractament que intervé a l'interior de les presons, se senti protegit i segur, sense que això signifiqui

allunyament i poc contacte amb la població interna. La manera eficaç d'intervenir és la relació personal, no la distància amb el reclus. És per això que l'atenció ha d'ésser directa i personalitzada. Actuar així comportarà crear un bon clima, apte per el treball rehabilitador, que a la vegada generarà uns nivells de seguretat molt elevats.

Proposem la construcció de centres de dimensions reduïdes que combinin una bona gestió i aprofitament del personal amb un replantejant dels horaris laborals, amb la qual cosa seran més adequats per al servei públic que s'ha de prestar, i que el facin més econòmic des del vessant pressupostari .

La necessària implicació social

El debat en què ens trobem immersos sobre la ubicació dels centres penitenciaris denota la visió negativa que la nostra societat té dels serveis penitenciaris. En part pot ser comprensible pel desconeixement que es té d'aquests establiments.

No volem fer una anàlisi exhaustiva sobre la implantació de les instal·lacions penitenciàries en el territori i com es veu per la ciutadania. És cert que per les magnituds dels edificis i l'impacte visual que produeixen pot afectar, si no es prenen prou mesures, el paisatge natural o urbà. També hi incideixen altres elements, com ara els temors a una major inseguretat. Una certa voluntat de no acceptació de tot allò que causi molèstia i incomoditat és un element social present en totes les protestes i manifestacions que volem posar de relleu. Però no és menys cert que aquestes instal·lacions són necessàries com un element integrant de la nostra societat.

Seria necessària una tasca pedagògica per donar a conèixer la finalitat dels serveis penitenciaris, que no es altra que la de facilitar elements i eines perquè les persones que hagin estat a la presó i retornin al món lliure, puguin fer-ho amb garanties suficients de reinserció.

Convindria recordar que en el moment de l'entrada en vigor de la Constitució Espanyola de 1978, la primera llei orgànica que s'aprovà fou la penitenciària. La regulació d'aquesta matèria era vital per avançar en la democratització. Es decidí pel model rehabilitador, tot i saber que podia presentar dificultats a l'hora de la seva aplicació, però essent conscients de la seva necessitat per poder humanitzar el sistema penitenciari. A nivell concret dels ciutadans no s'ha pogut aconseguir la complicitat i implicació necessàries a fi que fos acceptada en tot el seu valor humà i ressocialitzador.

El terrorisme d'àmbit estatal i internacional ha estat un element que ha influenciat de manera determinant en la política penitenciària, que ha portat a modificar-ne les normatives. No és positiu desenvolupar una política penitenciària que vingui marcada per aquesta qüestió, certament greu, però no l'única que afecta el sistema. La defensa de l'acció dels delinqüents a la qual la societat té dret, per una banda, i l'eradicació del terrorisme, per l'altra, són dues qüestions que cal atendre i que cal combatre rigorosament, però no s'ha d'oblidar que als centres penitenciaris catalans el perfil general de les persones internades provenen bàsicament de situacions de pobresa i marginalitat, amb un nombre important reclusos tòxicomans. Serà fonamentalment en aquest camp on s'ha de donar la vertebració de polítiques de reinserció que responguin a la realitat actual de les presons.

Per a aconseguir la necessària implicació social caldrà el diàleg amb totes les administracions i la societat civil en general, però també serà necessària una actitud oberta, per part de la societat en general. Finalment, l'Administració haurà de prendre les decisions.

El que hem exposat fins aquí fa referència a la ubicació dels centres. La implicació social ha de continuar. Reconeixem i valorem el treball generós dels col·lectius de voluntaris i de moltes entitats. Obrir les portes a la participació externa en el sistema penitenciari és un fet oxigenant per a tothom però molt principalment per a la població reclusa. Creiem que

l'Administració ha de valorar, com fa des de fa anys, l'aportació externa i hauria de vetllar per a no perdre aquest grau de compromís social.

Calen, però, altres compromisos, fonamentalment per part de les organitzacions empresarials i de la mateixa Administració, per tal d'aportar treball remunerat a tots els centres. Aquest seria un bon repte i compromís del món empresarial envers el sistema penitenciari. Les organitzacions sindicals hauran de jugar un paper essencial en aquest repte, que ha de comportar una millora significativa en l'efectiva responsabilitat i compromís que permeti millorar la qualitat de la feina i l'eficàcia en el treball.

La societat catalana té el dret al respecte de la norma per part de tothom. Però feta aquesta afirmació n'hi ha una altra d'igualment certa, que és la que deixa ben clar que la rehabilitació ha d'ésser l'objectiu principal de les presons.

Volem insistir, doncs, que essent del tot necessari que es protegeixi els ciutadans en l'exercici de les seves llibertats individuals i col·lectives, cal que no hi hagi inhibició a l'hora de comprometre's en la reeducació de les dones i els homes privats de llibertat.

Aquest compromís social hauria de començar per dotar d'una manera suficient el pressupost penitenciari tant pel que fa a inversions, com a personal i a la despesa corrent de funcionament.

L'augment de la dotació pressupostària per a personal hauria d'adreçar-se principalment a aquell que es dedica d'una manera més directa a la reeducació, com ara mestres, pedagogs, psicòlegs, juristes i criminòlegs, educadors, educadors físics, monitors i d'altres.

3. TREBALL FORMATIU

El Reglament penitenciari inclou els cursos de formació i el treball formatiu i productiu en l'àmbit penitenciari com a part del tractament, entenent que

són un element indispensable per a la reinserció. Així mateix, segons l'article 26 de la Llei Orgànica General Penitenciària, el treball penitenciari és un dret i un deure de l'intern i ha de ser formatiu, digne i adequat a les aptituds i la qualificació professional.

La formació en tots els seus àmbits, i molt especialment la formació professional, han de ser una prioritat, tot i que la realitat en el sistema penitenciari és lluny d'arribar a aquest objectiu.

Segons hem pogut apreciar en les visites als centres penitenciaris, avui encara hi ha un excés de treball manipulatiu, que és poc formatiu per als interns i no ajuda a la qualificació professional. No es pot menystenir cap forma de treball que ajudi a l'obtenció de certs recursos econòmics, però s'hauria de potenciar l'oferta de treball més qualificat.

Així doncs, convindria fer un esforç per incrementar un treball productiu que sigui a la vegada formatiu, sense meysprear, però, cap treball que pugui arribar als centres penitenciaris catalans. En definitiva, es tracta d'afavorir la reinserció social per facilitar l'adaptació progressiva al món exterior, així com poder també per trobar una feina estable després de complir la condemna.

En aquest sentit, s'han signat convenis de col·laboració amb entitats i organismes públics per a les ofertes de cursos de formació dels interns, i som conscients que es treballa per aconseguir que tot el que hem exposat fins ara esdevingui una realitat.

Cal remarcar especialment els cursos de formació ocupacional que s'han endegat i que capaciten els interns que els segueixen per treballar tan aviat com surtin del centre. Aquests cursos es duen a terme amb la col·laboració del Departament de Treball i Indústria, que assumeix la tasca d'examinar-los al final de cada curs i donar, als que aproven, un carnet d'autònom que els habilita per exercir la professió. Malgrat això, l'oferta és escassa i poc estable, amb la qual cosa hi ha més sol·licituds que places a adjudicar.

Cal insistir, doncs, en la implicació social d'aquesta qüestió, que hauria d'anar acompanyada del compromís de les organitzacions sindicals i empresarials que permetessin considerar la necessitat d'ocupar la població reclusa en percentatges molt més alts que els actuals. A més a més, considerem necessari revisar tot el sistema remuneratiu per tal que, en la mesura que sigui possible, la percepció econòmica que reben els interns sigui adequada.

4. PREPARACIÓ PER A LA VIDA EN LLIBERTAT

En les visites realitzades hem observat que els serveis socials penitenciaris haurien de poder fer un seguiment més acurat mentre duri el règim obert de cada reclus, a fi d'acompanyar el procés d'adaptació a la vida social i a la consolidació d'hàbits de respecte, d'organització personal i d'exercici responsable de la pròpia llibertat.

Les diverses entitats que intervenen en la vida penitenciària són un pont molt adequat per afavorir la implicació social i facilitar el pas de la presó a la vida lliure i responsable. Des d'aquest punt de vista, el compromís adquirit per organitzacions, de caire religiós i laic, ha estat molt important en els anys 80 i 90. Una mostra significativa d'això són els pisos d'acollida per als interns un cop surten en llibertat provisional o definitiva per fer una reincorporació gradual i acompanyada a la vida social.

Hi ha una mancança que convindria solucionar: ens referim a la dificultat de percebre d'una manera immediata a l'excarceració el subsidi previst per als interns quan obtenen la llibertat condicional o definitiva. S'acostuma a percebre entre dos o tres mesos després de l'excarceració. La finalitat de pal·liar-ne l'impacte i d'afavorir el restabliment de llaços socials i laborals que permetin un desenvolupament correcte de la persona queda dificultada per aquesta realitat. S'ha de constatar, finalment, el poc ús per part de la societat de la figura del contracte de reinserció.

5. FUNCIONARIS

Des del Síndic de Greuges es vol reconèixer la difícil tasca del personal funcionari en ocasions no prou valorada per la societat en general.

De les converses tingudes durant les visites amb els diferents funcionaris de vigilància i de tractament de les presons es desprenen diversos aspectes, que detallem a continuació.

L'increment important de la població reclusa els darrers anys aconsella revisar les plantilles dels centres penitenciaris, per tal de procurar que no minvi la seguretat interna ni la implicació que tots els col·lectius de professionals penitenciaris han de mantenir amb els interns.

És evident que, d'acord amb la distribució horària de les jornades de treball, pot haver-hi una presència d'efectius en cada torn més o menys nombrosa. Vist que els recursos humans existents s'han d'utilitzar al màxim, recomanàrem revisar els horaris i les càrregues de treball.

D'altra banda, el personal tècnic hauria d'augmentar, de tal manera que les ràtios d'atenció fossin més apropiades a la realitat massificada que hi ha en el si de les presons, i a la complexitat que comporta tan l'execució de les sentències com l'aplicació dels programes de tractament previstos per cada tipologia delictiva.

Una selecció adequada de tot el personal de règim interior i de tractament hauria de formar part de les previsions per als propers anys, sobretot a l'hora de cobrir noves places funcionarials i laborals. Feta la selecció, s'hauria de garantir la formació bàsica correcta en un període de pràctiques tutorades. Cap futur professional no hauria de prestar els seus serveis sense haver rebut la formació bàsica, i s'hauria d'evitar tot contacte amb el medi intern mentre no s'hagi acabat el període formatiu inicial.

La formació permanent per a tot el cos de funcionaris és del tot necessària, i cal procurar que sigui útil i que prevegui els nous perfils de delinqüents presents als nostres centres. Per facilitar la formació permanent i no perjudicar la prestació del servei en els períodes formatius fóra molt convenient traslladar-la a cada centre penitenciari de Catalunya o bé a les àrees geogràfiques.

6. INTERNS

De les entrevistes tingudes durant les visites amb els interns es desprèn que cal una atenció més directa a la població reclusa per part dels equips de direcció, dels professionals i funcionaris, així com també del personal de la Secretaria sectorial.

Aquesta atenció directa s'ha de traduir necessàriament en implicació en la vida quotidiana dels interns i de les internes, en compliment de la llei i del reglament penitenciari. Convé que hi hagi canals directes de comunicació amb els interns, lluny de la burocratització tan pròpia d'un sistema extraordinàriament garantista.

S'aprecia una certa dificultat pel que fa a la promoció del personal dels grups C, a la qual certament tenen dret quan passen a ocupar places de tècnics i educadors. Recomanen que es faci un esforç per preparar aquest col·lectiu de funcionaris en la seva nova responsabilitat educativa i tècnica.

7. ATENCIÓ SANITÀRIA ALS INTERNS

Els últims anys, l'Administració ha realitzat un esforç molt important per dotar el sistema penitenciari de l'adequada atenció sanitària als interns, que és en aquest sentit una població especialment necessitada.

Així, la derivació de metges especialistes a tots els centres penitenciaris de Catalunya ha comportat una millor atenció als malalts i una major seguretat en evitar trasllats penitenciaris.

Malauradament, durant les visites vam comprovar que encara hi ha infermeries que no reuneixen les condicions necessàries, on encara no estan separats el malalts orgànics dels psiquiàtrics, i el nombre de llits és notòriament insuficient. Tampoc les ràtios de professionals són encara les adequades.

Volem destacar especialment la tasca de la Unitat Hospitalària de Terrassa, on la salut ha de prevaler per damunt del règim penitenciari. Com a aspectes positius cal assenyalar l'establiment del programa d'intercanvi de xeringues en dos centres penitenciaris, amb resultats molt positius, i la creació de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari.

Tot i valorar positivament l'existència de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari, insistim en la necessitat de fer prevaler per damunt de criteris regimentals els específics dels centres d'internament de salut mental, i d'assimilar-lo a l'estil i concepte hospitalari que hi ha en l'Hospital de malalts orgànics de Terrassa.

EXPEDIENTS MÉS SIGNIFICATIUS	
CODI	ASSUMPTE
2084/04	Sobre presumptes maltractaments de funcionaris a presos arran del motí del centre penitenciari Quatre Camins del dia 30 d'abril de 2004
4645/04	Sobre l'aparell utilitzat en alguns centres penitenciaris per detectar de la droga quan està introduïda en les cavitats corporals